EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

6. aprill 2006 *

Kohtuasjas C-428/04,

mille esemeks on EÜ artikli 226 alusel 6. oktoobril 2004 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: N. Yerrell ja H. Kreppel, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Austria Vabariik, esindaja: C. Pesendorfer,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud J. Malenovský, S. von Bahr, A. Borg Barthet ja A. Ó Caoimh (ettekandja),

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikus menetluses esitatut,

olles 20. oktoobri 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagis palub Euroopa Ühenduste Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et

— kuna Austria Vabariik jättis hoolimata ülevõtmiseks antud tähtaja möödumisest vastu võtmata liidumaade õpetajate teenistusõiguse seaduse (Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz, *BGBl.* I, 69/2004; edaspidi „LDG"), ametnike, ravi- ja õnnetusjuhtumikindlustuse seaduse (Beamten–, Kranken– und Unfallversiche-

rungsgesetz, *BGBl.* 200/1967; edaspidi „B- KUVG") ja üldise sotsiaalkindlustuse seaduse (Allgemeines sozialversicherungsgesetz; edaspidi „ASVG"), mis olid ette nähtud nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta (EÜT L 183, lk 1; edaspidi „direktiiv") Austria õigusesse üle võtmiseks või juhul, kui nimetatud seadused on vahepeal vastu võetud, ei ole komisjoni nendest teavitanud;

— kuna Austria Vabariik ei ole direktiivi artikli 2 lõiget 1 Tirooli avalik-õiguslike, kohustuslike koolide õpetajate osas, artikli 7 lõiget 3, artikli 8 lõiget 2, artikli 11 lõiget 2, artikli 12 lõiget 4 ja artikli 13 lõike 2 punkte a ja b Austria õigusesse üle võtnud või on seda teinud osaliselt,

siis on Austria Vabariik rikkunud talle kõnealustest sätetest ja selle direktiivi artiklist 18 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Direktiivi artikli 2 lõike 1 kohaselt:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse nii avaliku kui ka erasektori kõikide tegevusvaldkondade suhtes (tööstus, põllumajandus, kaubandus, haldus, teenindus, haridus, kultuur, vaba aeg jne)."

3 Direktiivi artikkel 7 pealkirjaga „Kaitse- ja ennetusmeetmed" sätestab:

„1. Tööandja määrab ühe või mitu töötajat, kes tegelevad ettevõttes ja/või asutuses kutsealaste riskide suhtes kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmetega, ilma et see piiraks artiklites 5 ja 6 nimetatud kohustuste täitmist.

[...]

3. Kui kõnealuste kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamist ei ole võimalik korraldada põhjusel, et ettevõttes ja/või asutuses puuduvad selleks pädevad töötajad, kasutab tööandja pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid.

[...]

7. Pidades silmas tegevusalade laadi ja ettevõtete suurust, võivad liikmesriigid määratleda ettevõtteliigid, mille puhul tööandja võib ise võtta vastutuse lõikes 1 nimetatud meetmete kohaldamise eest, tingimusel et ta on selleks pädev.

[...]".

4 Direktiivi artikli 8 lõiked 1 ja 2 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Tööandja:

— võtab teisi kohalviibivaid isikuid arvesse võttes esmaabi andmiseks, tulekustutustöödeks ja töötajate evakueerimiseks vajalikud meetmed, mis on kohandatud ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadile ja suurusele,

ja

— korraldab vajalikud kontaktid välisteenistustega, eelkõige seoses esma- ja kiirabi ning pääste- ja tulekustutustöödega.

2. Lõike 1 kohaselt määrab tööandja esmaabi andmiseks, tulekustutustöödeks ja töötajate evakueerimiseks töötajad, kes vastutavad kõnealuste meetmete rakendamise eest.

Selliste töötajate arv, nende väljaõpe ja varustus peavad olema piisavad, võttes arvesse ettevõtte ja/või asutuse suurust ja/või konkreetseid ohutegureid."

5 Direktiivi artikli 10 kohaselt:

„1. Tööandja võtab asjakohased meetmed, et ettevõtte ja/või asutuse töötajad ja/või nende esindajad saavad kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega, mis võivad muu hulgas arvesse võtta ettevõtte ja/või asutuse suurust, kogu vajaliku teabe, mis käsitleb:

a) ohtusid tervisele ja ohutusele ning kaitse- ja ennetusmeetmeid ja -tegevust nii ettevõtte ja/või asutuse kui ka iga töökohaliigi ja/või töö seisukohast;

b) artikli 8 lõike 2 alusel võetud meetmeid.

2. Tööandja võtab asjakohased meetmed, et tema ettevõttes ja/või asutuses töötavate teiste ettevõtete ja/või asutuste töötajate tööandjad saavad kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega asjakohast teavet lõike 1 punktides a ja b nimetatud küsimuste kohta, mis tuleb edastada kõikidele kõnealustele töötajatele.

3. Tööandja võtab asjakohased meetmed, et töötajatel, kellel on töötajate ohutuse ja tervise kaitse seisukohast eriülesanded, või töötajate esindajatel, kellel on töötajate

ohutuse ja tervise eest erivastutus, oleks oma ülesannete täitmiseks ja kooskõlas siseriiklike õigusaktide ja/või tavadega juurdepääs:

a) artikli 9 lõike 1 punktides a ja b nimetatud riskianalüüsile ja kaitsemeetmetele;

b) artikli 9 lõike 1 punktides c ja d nimetatud nimekirjadele ja aruannetele;

c) teabele, mis on saadud kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamise tulemusel, kontrolliasutustelt ning ohutuse ja tervishoiu eest vastutavatelt asutustelt."

6 Direktiivi artikli 11 lõige 2 näeb ette:

„Töötajad või töötajate esindajad, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus, osalevad tasakaalustatult vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja/või tavadele aruteludes või tööandja konsulteerib nendega eelnevalt ja aegsasti küsimustes, mis käsitlevad:

[...]

b) artikli 7 lõikes 1 ja artikli 8 lõikes 2 nimetatud töötajate määramist ja artikli 7 lõikes 1 nimetatud meetmeid;

c) artikli 9 lõikes 1 ja artiklis 10 nimetatud teavet;

d) vajaduse korral pädevate majaväliste teenistuste või isikute kasutamist vastavalt artikli 7 lõikele 3;

[...]".

7 Direktiivi artikli 13 kohaselt:

„1. Iga töötaja kohus on hoolitseda võimalikult hästi omaenese ja teiste tema tegevusest või tegematajätmistest mõjutatud isikute ohutuse ja tervise eest vastavalt oma väljaõppele ja tööandjalt saadud juhistele.

2. Selleks peavad töötajad vastavalt oma väljaõppele ja tööandjalt saadud juhistele eelkõige:

a) kasutama masinaid, aparatuure, töövahendeid, ohtlikke aineid, transpordiseadmeid ja muid tootmisvahendeid nõuetekohaselt;

b) kasutama neile antud isikukaitsevahendeid nõuetekohaselt ja need pärast kasutamist õigesse kohta tagasi panema;

[...]".

8 Vastavalt direktiivi artikli 18 lõikele 1 jõustavad liikmesriigid direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid 31. detsembriks 1992 ja teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Siseriiklikud õigusnormid

9 Direktiiv võeti Austria õigusesse üle eelkõige föderaalseadusega tööohutuse ja töötervishoiu kohta (Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz) *BGBl.* I, 159/2001 avaldatud versioonis; edaspidi „ASchG").

10 ASchG § 11 on sõnastatud järgmiselt:

„[...]

(5) Töökeskkonna ja töötervishoiu spetsialistide ning esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest vastutavate isikute määramisest ja tagasikutsumisest peab ohutuse eest vastutavaid isikuid eelnevalt informeerima.

Kui töötajate esindajad ei ole valitud või kui nende valimine, määramine või tagasikutsumine toimub töökeskkonna nõukogus, tuleb kõnealuste määramiste või tagasikutsumiste osas konsulteerida ohutuse eest vastutavate isikutega. Kõnealuste määramiste või tagasikutsumiste osas tuleb konsulteerida ohutuse eest vastutavate isikutega, v.a juhul, kui on olemas töötajate esindusorgan või kui määramine või tagasikutsumine toimub töökeskkonna nõukogus.

(6) Töötajate esindusorgani puudumisel peab tööandja:

1. tagama, et uute tehnoloogiate kavandamisel ja rakendamisel konsulteeritakse ohutuse eest vastutavate isikutega küsimustes, mis käsitlevad seadmete või ainete valiku, töötingimuste ja töökeskkonna mõju tagajärgi töötajate ohutusele ja tervisele;

2. tagama ohutuse eest vastutavate isikute osalemise isikukaitsevahendite valikul ja

3. tagama ohutuse eest vastutavate isikute osalemise riskianalüüsis, -hindamisel ja asjakohaste meetmete kehtestamisel ning koolituse planeerimisel ja korraldamisel.

(7) Tööandja on kohustatud:

1. tagama ohutuse eest vastutavate isikute juurdepääsu ohutuse ja tervishoiuga seotud dokumentidele ning tööõnnetuste kohta esitatud teabele ja raportitele;

2. tegema järgmised dokumendid ohustuse eest vastutavale isikule kättesaadavaks:

   a) artikli 3 lõikes 2 nimetatud teavet puudutavad dokumendid;

   b) ohtlike ainete ja müra taseme ning muude ohutust ja tervishoidu puudutavate mõõtmiste ja uuringute tulemused, ning

   c) aineid ja müra puudutavad andmed;

3. teavitama ohutuse eest vastutavaid isikuid viivitamatult kõigist piirmäärade ületamistest, nende põhjustest ja nende likvideerimiseks võetud meemetest, ja

4. teavitama ohutuse eest vastutavaid isikuid töötajate kaitsega seotud kohustustest, juhistest ja lubadest.

[...]".

11 ASchG § 12 lõike 7 kohaselt tuleb juhul, kui ohutuse eest vastutavat isikut ei ole määratud ja töötajate esindusorgan puudub, kõiki töötajaid kõnealuse seaduse § 11 lõikes 7 loetletud küsimustest teavitada ja teha neile kättesaadavaks kõik selles sättes nimetatud dokumendid.

12 ASchG § 13 lõige 2 näeb ette, et ohutuse eest vastutava isiku ja töötajate esindusorgani puudumisel tuleb kõikide töötajatega konsulteerida ning võimaldada neil selle seaduse § 11 lõikes 5 ja 6 loetletud küsimuste arutlemisel osaleda.

13 ASchG § 15 kohaselt on töötajad kohustatud vastavalt oma väljaõppele ja tööandjalt saadud juhistele kasutama nõuetekohaselt neid töövahendeid ja isikukaitsevahendeid, mis on nende kasutusse antud ja mis vastavad nimetatud seadusele.

14 ASchG § 25 sätestab, et vajadusel määrab tööandja need isikud, kes vastutavad tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest. Sama sätte kohaselt peab piisav arv töötajaid oskama tulekustuteid kasutada.

15 Sama seaduse § 26 kohaselt tuleb juhul, kui ühe tööandja alluvuses töötab samas kohas tavaliselt viis või rohkem töötajat, määrata piisav arv esmaabi eest vastutavaid isikuid. See säte näeb ka ette, et need isikuid peavad olema saanud esmaabi andmiseks piisava väljaõppe ning et arvestades tavaliselt töökohal viibivate töötajate arvu, peab tööajal ettevõttes olema kohal piisav arv esmaabi anda oskavaid töötajaid.

16 ASchG § 73 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Tööandja on kohustatud määrama töökeskkonna spetsialisti. Selle nõude täitmiseks võib:

1. sõlmida töökeskkonna spetsialistiga töölepingu (ettevõttesisene töökeskkonna spetsialist), või

2. kasutada majaväliseid töökeskkonna spetsialiste, või

3. kasutada tööohutuskeskuse teenuseid.

[...]".

17 ASchG § 79 lõike 1 kohaselt:

„Tööandja on kohustatud määrama töötervishoiu spetsialisti. Selle nõude täitmiseks võib:

1. sõlmida töötervishoiu spetsialistiga töölepingu (ettevõttesisene töötervishoiu spetsialist), või

2. kasutada majaväliseid töötervishoiu spetsialiste, või

3. kasutada selleks tegevusluba omava töötervishoiu keskuse teenuseid.

[...]".

18 Vastavalt föderaalseadusele liidu teenistuses olevate ametnike tööohutuse ja töötervishoiu kohta (Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundesbeschäftigten Bediensteten (Bundes-Bedienstetenschutzgesetz), *BGBl.* I, 131/2003 avaldatud versioonis; edaspidi „B-BSG") § 10 lõikele 3 on ohutuse eest vastutavate isikute määramiseks vaja nõusolekut töötajate esindusorganilt, kes on selleks pädev vastavalt föderaalseaduse töötajate esindamise kohta (Bundes-Personalvertretungsgesetz, *BGBl.* 133/1967) §-le 10. Selline nõue kehtib ka siis, kui töötajate esindaja täidab ohutuse eest vastutava isiku kohuseid.

19 B-BSG § 11 on sõnastatud järgmiselt:

„[...]

(2) Föderaalseadusega reguleeritud kohuste täitmisel ei ole ohutuse eest vastutavad isikud seotud ühegi eeskirjaga.

[...]

(4) Tööandja on kohustatud kõigis ohutuse ja tervishoiu alastes küsimustes ohutuse eest vastutavate isikutega konsulteerima.

(5) Töökeskkonna spetsialistide ja töötervishoiu keskuse spetsialistide ning esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest vastutavate isikute määramisest ja tagasikutsumisest peab ohutuse eest vastutavaid isikuid eelnevalt informeerima. Kõnealuste määramiste või tagasikutsumiste osas tuleb konsulteerida ohutuse eest vastutavate isikutega, v.a juhul, kui on olemas töötajate esindusorgan.

(6) Tööandja on kohustatud:

1. tagama ohutuse eest vastutavate isikute juurdepääsu ohutuse ja tervishoiuga seotud dokumentidele ning tööõnnetuste kohta esitatud teabele ja raportitele;

2. tegema järgmised dokumendid ohustuse eest vastutavale isikule kättesaadavaks:

   a) artikli 3 lõikes 2 nimetatud teavet puudutavad dokumendid;

   b) ohtlike ainete ja müra taseme ning muude ohutust ja tervishoidu puudutavate mõõtmiste ja uuringute tulemused, ja

c) aineid ja müra puudutavad andmed;

3. teavitama ohutuse eest vastutavaid isikuid viivitamatult kõigist piirmäärade ületamistest, nende põhjustest ja nende likvideerimiseks võetud meemetest, ja

4. teavitama ohutuse eest vastutavaid isikuid töötajate kaitsega seotud kohustustest, juhistest ja lubadest."

20 B-BSG § 12 lõige 6 sätestab, et kõiki töötajaid ei pea teavitama vastavalt sama § 12 punktidele 1, 2, 4 ja 5 siis, kui ohutuse eest vastutavad isikud on määratud või kui on olemas töötajate esindajad ja neid on juba vastavalt informeeritud ja kui neile edastatud teave on piisav riskide tõhusa ennetamise tagamiseks. Nimetatud lõike 6 kohaselt tuleb sealjuures arvesse võtta teabe sisu ja eesmärki ning olemasolevaid riske ja töö laadi.

21 Vastavalt B-BSG § 13 lõikele 1 peab tööandja kõikides tööohutust ja töötervishoidu puudutavates küsimustes töötajatega konsulteerima.

22 Sama seaduse § 15 lõike 2 kohaselt on töötajad kohustatud vastavalt oma väljaõppele ja tööandjalt saadud juhistele kasutama nõuetekohaselt neid töövahendeid ja isikukaitsevahendeid, mis on nende kasutusse antud ja mis vastavad nimetatud seadusele.

23 B-BSG § 25 lõige 4 sätestab, et vajadusel määrab tööandja need isikud, kes vastutavad tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest. Sama sätte kohaselt peab piisav arv töötajaid oskama tulekustuteid kasutada.

24 B-BSG § 26 lõike 3 kohaselt tuleb juhul, kui ühe tööandja alluvuses töötab samas kohas tavaliselt viis või rohkem töötajat, määrata piisav arv esmaabi eest vastutavaid isikuid. Need isikuid peavad olema saanud esmaabi andmiseks piisava väljaõppe. Sama säte täpsustab, et arvestades tavaliselt töökohal viibivate töötajate arvu, peab tööajal olema kohal piisav arv esmaabi anda oskavaid töötajaid.

25 B-BSG § 73 sätestab:

„(1) Selle föderaalseadusega reguleeritud tööde puhul on tööandja kohustatud määrama töökeskkonna spetsialisti (tööohutuse spetsialisti). Selle nõude täitmiseks võib:

1. sõlmida töökeskkonna spetsialistiga töölepingu (ettevõttesisene töökeskkonna spetsialist), või

2. kasutada majaväliseid töökeskkonna spetsialiste, või

3. kasutada vastavalt [ASchG] §-le 75 nende tööohutuskeskuste teenuseid, mis on kantud liidu töö-, tervishoiu- ja sotsiaalministri kinnitatud nimetatud keskuste kehtivasse nimekirja.

[...]".

26 B-BSG § 76 lõike 1 kohaselt korraldab tööandja töötervishoiu spetsialistide poolt tervishoiuteenuse osutamise selle seadusega reguleeritud tööde puhul. Seaduse § 77 lõike 1 kohaselt on töötervishoiu keskuse ülesanne ühelt poolt tööandjate, töötajate, ohutuse eest vastutavate isikute ja töötajate esindusorganite nõustamine küsimustes, mis on seotud tervishoiuga, töötingimustega seotud tervise edendamisega, töö kohandamisega töötaja vajadustega arvestamiseks, ja teisalt tööandja toetamine nende valdkondadega seotud kohustuste täitmisel.

27 Viini liidumaa määruse põllu- ja metsamajandussektori töö asukohtade kohta (Wiener Arbeitsstättenverordnung in der Land- und Forstwirtschaft, 3. juuli 2003. aasta *LGBl.* 27/2003; edaspidi „Viini liidumaa määrus") § 41 lõige 1 näeb ette, et kui ühe tööandja alluvuses töötab samas kohas tavaliselt ja samal ajal viis või rohkem töötajat, peab nende hulgast minimaalne arv isikuid olema saanud väljaõppe esmaabi andmiseks.

Kohtueelne menetlus

28 Austria ametivõimude ja komisjoni esimese kirjavahetuse tulemusena teatati viimasele nendest õigusaktidest, mis olid mõeldud direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks.

29 12. jaanuaril 1998 saatis komisjon Austria Vabariigile märgukirja direktiivi nende punktide kohta, mida tema arvates ei olnud veel siseriiklikku õigusesse üle võetud. Austria ametivõimud vastasid 15. aprilli 1998 kirjaga.

30 Nimetatud ametivõimude ja komisjoni teise kirjavahetuse käigus palus viimane selgitust ja täiendavat teavet direktiivi ülevõtmist puudutavate seaduseelnõude vastuvõtmise kohta ning Austria Vabariik teavitas komisjoni selles osas võetud erinevatest meetmetest.

31 19. detsembril 2002 saatis komisjon Austria Vabariigile EÜ artikli 226 alusel põhjendatud arvamuse, kutsudes seda liikmesriiki võtma direktiivi siseriiklikku õigusesse õigeks ülevõtmiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

32 Pärast Austria ametivõimude teadet direktiivi ülevõtmiseks võetud muude meetmete kohta jäi komisjon seisukohale, et Austria Vabariik ei olnud direktiivi ülevõtmiseks kõiki vajalikke meetmeid vastu võtnud ning otsustas esitada käesoleva hagi.

Hagi

33 Oma hagis esitab komisjon liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi toetuseks seitse etteheidet. Esimene etteheide tuleneb direktiivi artikli 18 rikkumisest, kuna Austria

Vabariik ei ole direktiivi ülevõtmiseks vajalikke meetmeid ettenähtud tähtajaks vastu võtnud või vähemalt ei ole komisjoni neist teavitanud.

34 Teised etteheited tulenevad mitme direktiivi konkreetse sätte rikkumisest. Komisjon leiab, et õigusaktid, millest talle teatati, ei võta direktiivi üle või teevad seda ebapiisavalt. Komisjon loobus oma repliigis siiski etteheitest, mis puudutas direktiivi artikli 12 lõike 4 rikkumist, mistõttu seda pole enam vaja uurida.

Esimene etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 18 lõike 1 rikkumisest

Poolte argumendid

35 Oma hagis väitis komisjon, et kuna Austria Vabariik ei ole direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmiseks LDG, B-KUVG ja ASVG ette nähtud tähtajaks vastu võtnud või vähemalt ei ole komisjoni neist teavitanud, siis on Austria Vabariik rikkunud direktiivi artikli 18 lõikest 1 tulenevaid kohustusi. Oma repliigis täpsustab komisjon, et ta võtab selle etteheite B-KUVG ja ASVG osas tagasi.

36 Austria valitsuse väitel on direktiiv siseriiklikku õigusesse täielikult üle võetud. Ta viitab eelkõige LDG-le, millest teatati komisjonile 10. septembril 2004.

Euroopa Kohtu hinnang

37 On selge, et Austria Vabariik täitis direktiivi teatavate sellest tulenevate kohustuste osas alles LDG vastuvõtmisega.

38 Siiski tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist hinnata liikmesriigile põhjendatud arvamusega määratud tähtaja lõppemisel esineva olukorra alusel ning Euroopa Kohus ei saa arvestada hiljem toimunud muutusi (vt eelkõige 30. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-323/01: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 2002, lk I-4711, punkt 8, ja 9. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas C-510/04: komisjon *vs.* Belgia, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 7).

39 Kuna käesoleval juhul lõppes põhjendatud arvamuses määratud tähtaeg 19. veebruaril 2003 ning LDG jõustus 1. septembril 2004 ja sellest teatati komisjonile 10. septembril 2004, tuleb sedastada, et Austria Vabariik on rikkunud direktiivi artikli 18 lõikest 1 tulenevaid kohustusi. Seega on esimene etteheide põhjendatud.

Teine etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 2 lõike 1 rikkumisest

Poolte argumendid

40 Komisjon tuletab meelde, et direktiivi, mille eesmärk on kehtestada töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavad meetmed, kohaldatakse nii

avaliku kui ka erasektori kõikide tegevusvaldkondade suhtes. Sellele vaatamata ei ole direktiivi artikli 2 lõiget 1 Tirooli avalik-õiguslike kohustuslike koolide õpetajate osas siiani üle võetud.

41 Austria valitsus märgib, et nimetatud artikli 2 lõike 1 võttis kogu föderaalse territooriumi osas üle LDG ning et seda õigusnormi kohaldatakse seeläbi ka nimetatud õpetajatele.

Euroopa Kohtu hinnang

42 Nagu nähtub käesoleva otsuse punktist 39, mis käsitleb hagi esimest etteheidet, ei võetud LDG-d vastu 19. detsembri 2003. aasta põhjendatud arvamuses määratud tähtajaks.

43 Seega tuleb järeldada, et teine etteheide on põhjendatud.

Kolmas etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 7 lõike 3 rikkumisest

Poolte argumendid

44 Direktiivi artikli 7 lõike 1 kohaselt määrab tööandja, kui tal on selleks pädevaid töötajaid, ühe või mitu töötajat, kes tegelevad kutsealaste riskide suhtes

kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmetega. Komisjon märgib, et selle artikli lõiget 3, mille kohaselt tööandja kasutab pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid, kohaldatakse vaid olukorras, kus ettevõttes ja/või asutuses puuduvad selleks pädevad töötajad.

45 Siiski annavad ASchG artikli 73 lõige 1 ja artikli 79 lõige 1 tööandjatele võimaluse usaldada kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamine kas ettevõtte- ja asutusesisestele või majavälistele pädevatele teenistustele või isikutele. Liidumaa teenistuses olevate ametnike osas annab B-BSG artikkel 73 samuti tööandjatele võimaluse usaldada kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamine kas omaenda esindajatele, majavälistele spetsialistidele või hoopis tööohutuskeskusele. Viimase seaduse artiklis 76 on sätestatud, et tervishoiuteenuste saamiseks võib pöörduda ainult töötervishoiu keskuste poole.

46 Komisjon leiab, et kuna Austria õigusnormid annavad tööandjatele kutsealaste riskide ennetamisel õiguse valida ettevõtte- ja asutusesiseste või majaväliste töökeskkonna spetsialistide vahel, siis ei ole direktiivi artikli 7 lõige 3 õigesti üle võetud.

47 Austria valitsus väidab, et see, kas ettevõtte või asutuse ressursid on meetmete ettevõtte- või asutusesiseseks kohaldamiseks piisavad, ei sõltu mitte üksnes ettevõtte suurusest ja laadist, vaid ka ühinguõigusest ning käsitöö-, kaubandus- ja tööstusalal tegutsemisega seotud normidest tulenevatest põhjustest ning töö- ja sotsiaalõigusest tulenevatest kriteeriumidest. Ennekõike peab silmas pidama Austria ettevõtete praegust struktuuri ja asjaolu, et 96,7% nendest on vähem kui 50 töötajaga ettevõtted. Kuna Austrias on ettevõtted peamiselt väikesed või keskmise suurusega, siis on üsna haruldane, kui kutsealaste riskide ennetamisega tegelevad ettevõtte- ja

asutusesisesed pädevad isikud või teenistused. Neis tingimustes on jäetud tööandjale võimalus vabalt valida, selleks et seadusega oleksid hõlmatud ka need eriolukorrad, kus ettevõttel on eriliste asjaolude tõttu piisavalt pädevaid ettevõtte- ja asutusesiseseid isikuid või teenistusi, et usaldada nende hulgast valituile ennetusmeetmete kohaldamine. ASchG sätted, millele viitab komisjon, on seega kooskõlas direktiivi artikli 7 lõikega 3.

48 Mis puudutab liidumaade teenistuses olevaid ametnikke, siis Austria valitsuse kinnitusel on B-BSG § 73 lõikest 1 tulenevalt selge, et liidumaa kui tööandja eelistab riskide ennetamist ettevõtte- või asutusesiseselt, kuna see säte võimaldab föderaalasutustes, kelle teenistuses on vajalik arv selleks vastava ettevalmistuse saanud isikuid, korraldada ennetamine ettevõtte- või asutusesiseste isikute või teenistuste poolt. Siiski ei olnud kõnealusel liidumaal selle seaduse vastuvõtmise päeval vajaliku ettevalmistusega töötajaid ning föderaalasutused pidid ametnike eest hoolitsemiseks pöörduma majaväliste töötervishoiu keskuste poole.

Euroopa Kohtu hinnang

49 Direktiivi artikli 7 lõikes 1 on sätestatud tööandja peamine kohustus, milleks on ühe või mitme töötaja määramine, kes tegelevad kutsealaste riskide suhtes kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmetega. Lõige 3 näeb ette kohustuse kasutada pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid (15. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-49/00: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 2001, lk I-8575, punkt 23). Igal juhul on see kohustus, nagu Euroopa Kohus on juba sedastanud, üksnes teisejärguline võrreldes sellega, mis on kirjas viidatud lõikes 1, kuna see tekib vaid juhul, „[k]ui kõnealuste kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamist ei ole võimalik korraldada põhjusel, et ettevõttes ja/või asutuses puuduvad selleks pädevad töötajad" (vt 22. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-441/01: komisjon *vs.* Madalmaad, EKL 2003, lk I-5463, punkt 20).

50 Direktiivi artikkel 7 asetab seega tööandjatele pandud kohustused hierarhilisse järjestusse (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 21).

51 Sellist tõlgendust toetab ka direktiivi artikli 11 lõike 2 sõnastus, mille punktis b viidatakse sama direktiivi artikli 7 lõikes 1 ette nähtud töötajate määramisele ning punktis d artikli 7 lõikes 3 ette nähtud majaväliste teenistuste või isikute kasutamisele, lisades ainult selle viimase puhul märkuse „vajaduse korral" (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 22).

52 Selleks et direktiivi selgel ja täpsel viisil täielikult kohaldada, peab selle liikmesriikide siseriiklikku õigusesse ülevõtmine kajastama direktiivi artiklis 7 määratletud hierarhiat (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 23).

53 Samuti on Euroopa Kohus sedastanud, et kuna direktiivi eesmärk on soodustada tööandjate ja töötajate tasakaalustatud osalust kutsealaste riskide kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamisel, siis direktiivi kasulikku mõju saab parimal viisil tagada sellega, kui anda eesõigus ettevõtte- või asutusesisesele vastavat teenust pakkuvale organisatsioonile. Kui jätta tööandjale õigus valida nimetatud meetmete kohaldamise ettevõtte- ja asutusesisese korraldamise ja majavälise isiku või teenistuse kasutamise vahel, ei anta seeläbi direktiivile nimetatud kasulikku mõju, vaid rikutakse kohustust tagada direktiivi täielik kohaldamine (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punktid 54 ja 55).

54 Sellest järeldub, et jättes tööandjale õiguse valida, kas usaldada kutsealaste riskide kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamine ettevõtte- ja asutusesisesele või majavä-

listele pädevatele isikutele ja teenistustele, ei järgi Austria õigusnormid seda kohustuste hierarhiat, mille direktiivi artikli 7 lõiked 1 ja 3 tööandjatele kehtestavad, mistõttu nimetatud õigusnormid ei ole nende sätetega kooskõlas. Kolmas etteheide on seega põhjendatud.

Neljas etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 8 lõike 2 rikkumisest

Poolte argumendid

55 Komisjon väidab, et direktiivi artikli 8 lõige 2, mille kohaselt tööandja määrab eelkõige esmaabi andmiseks, tulekustutustöödeks ja töötajate evakueerimiseks töötajad, kes vastutavad kõnealuste meetmete rakendamise eest, on tingimusteta ega võimalda väiksematele ettevõtetele mingeid erandeid nimetatud töötajate määramise osas. Vastupidi sama artikli lõikele 1, mis võtab arvesse ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadi ja suurust ning mille kohaselt need kriteeriumid on vajalike meetmete vastuvõtmisel otsustava tähtsusega, ei sisaldu mingit viidet kõnealustele kriteeriumidele nimetatud artikli lõike 2 esimeses lõigus, mis kehtestab tööandjatele kohustuse määrata töötajad.

56 Komisjon väidab, et direktiivi artikli 8 lõige 2 ei ole ASchG-s, B-BSG-s ega ka Viini liidumaa määruses õigesti ja täielikult üle võetud, kuna neis siseriiklikes õigusaktides on ette nähtud erandid väikestele ettevõtetele, mis on direktiivi kõnealuse sättega vastuolus.

57 Austria valitsus märgib, et direktiivi artikli 8 lõikes 2 sisalduv viide sama artikli lõikele 1 viitab esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimiseks vajalikku tüüpi meetmetele, mida kohandatakse ettevõtte tegevusalade laadile ja suurusele. Austria valitsuse sõnul järeldub siit, et artikli 8 lõige 2 ei näe ette, et tööandja määrab igal juhul esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest vastutavad töötajad, olenemata ettevõtte suurusest ja selle tegevusalade laadist. Tööandja peaks seda tegema neid kriteeriume arvesse võttes. Neis tingimustes leiab Austria valitsus, et ASchG, B-BSG ja Viini liidumaa määruse sätted on artikli 8 lõikega 2 kooskõlas.

Euroopa Kohtu hinnang

58 Vastavalt direktiivi artikli 8 lõikele 1 võtab tööandja teisi kohalviibivaid isikuid arvestades esmaabi andmiseks, tulekustutustöödeks ja töötajate evakueerimiseks vajalikud meetmed, mis on kohandatud ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadile ja suurusele.

59 Vastavalt nimetatud artikli lõike 2 esimesele lõigule määrab tööandja eelkõige lõike 1 kohaldamiseks töötajad, kes vastutavad kõnealuste meetmete rakendamise eest.

60 Vastupidi Austria valitsuse pakutud tõlgendusele ei tähenda direktiivi artikli 8 lõike 2 esimeses lõigus sisalduv viide sama artikli lõikele 1 seda, et tööandja määramise kohustus oleneks ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadist ja suurusest.

61 Sellist piirangut määramise kohustusele ei ilmne ka direktiivi artikli 8 lõike 2 esimese lõigu sõnastusest, mis ei viita mingitele ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadist või suurusest tulenevatele eranditele või piirangutele.

62 Niisugune piirang oleks lisaks vastuolus direktiivi eesmärgiga, mis — nagu selle pealkirjastki selgub — on töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise tagamine, ning see vähendaks põhjendamatult direktiivi kohaldamisala, kuna selle artikli 2 lõikes 1 sätestatuga kohaldatakse direktiivi nii avaliku kui erasektori kõikide tegevusvaldkondade suhtes, kui direktiivis ei ole erandeid sõnaselgelt ette nähtud. Nimetatud piirang põhjustaks selle, et artikli 8 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud määramise kohustus laieneks ainult suurtele või teatavate tegevusaladega tegelevatele ettevõtetele ja asutustele, ilma et sealjuures oleks ette nähtud selgeid ja objektiivseid kriteeriume nende määratlemiseks.

63 Direktiivi eesmärk ei ole mitte ainult tööohutuse parandamine ja kutsealaste riskide ennetamine, vaid sellega tahetakse kehtestada erilisi meetmeid kõnealuste kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamiseks. Direktiiv täpsustab sel moel teatavad võimalused, mis oleksid ühenduse seadusandja püstitatud eesmärgi saavutamiseks asjakohased (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 38). Kui seadusandja oleks tahtnud direktiivi artikli 8 lõike 2 esimese lõigu kohaldamisala piirata, nähes

ette teatava suurusega või teatavate tegevusaladega tegelevate ettevõtete puhul kõnealuste meetmete rakendamise eest vastutavate töötajate määramise kohustuse, siis oleks ta seda sõnaselgelt täpsustanud.

64 Kindel on, et ettevõtte ja/või asutuse tähtsust, suurust ja tegevusalade laadi võib võtta arvesse nende elementide täpsustamiseks, mis on direktiivi artikli 8 lõike 2 esimese lõigu esemeks, kuid mitte kõnealuste kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamise eest vastutavate töötajate määramise *a priori* välistamiseks.

65 Direktiivi artikli 8 lõike 2 teine lõik näeb sõnaselgelt ette, et sama sätte esimese lõigu alusel määratud töötajate arv, nende väljaõpe ja varustus peavad olema piisavad, võttes arvesse ettevõtte ja/või asutuse suurust ja/või konkreetseid ohutegureid. Niisiis, ehkki neid tegureid võib arvestada määratud töötajate väljaõppe, arvu ja varustuse määramiseks, ei saa neid arvesse võtta nimetatud esimese lõigu kohase määramise kohustuse olemasolu kindlakstegemisel.

66 Nimetatud artikli 8 lõike 2 esimene lõik näeb seega esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise osas ette kohustusliku meetme, nimelt asjaomaste töötajate määramise, mida peetakse vajalikuks, sõltumata ettevõtte ja/või asutuse tegevusalade laadist ja suurusest. Kuigi on selge, et väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel on oma iseloomulikud jooned ja erilised vajadused, mis võivad mõjutada direktiivi artikli 8 lõikele 1 vastavat vajalike meetmete võtmist, ei mõjuta

need erisused riskide sisemist ohutaset ettevõttes ning neist ei saa järeldada, et sellistele ettevõtetele ei laiene kohustus määrata kõnealuste meetmete rakendamise eest vastutavad töötajad. Ülesanded, mille eest need töötajad vastutavad, on seotud juhtumitega, mis võivad töökohal aset leida olenemata ettevõtte ja/või asutuse suurusest.

67 Seega tuleb järeldada, et kuna Austria õigusnormides ei ole kõigil juhtudel ette nähtud tööandja kohustust määrata esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest vastutavad töötajad, olenemata ettevõtte ja/või asutuse suurusest ja tegevusalade laadist, siis need õigusnormid ei ole direktiivi artikli 8 lõike 2 esimese lõiguga kooskõlas ning neljas etteheide on seega põhjendatud.

Viies etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 11 lõike 2 rikkumisest

68 Selles osas täpsustab komisjon, et direktiivi artikli 11 lõige 2 on suures osas Austria õigusesse üle võetud, välja arvatud aruteludes osalemise ja konsulteerimise kohustus, mis on kehtestatud selle sätte punktis c seoses artikli 10 lõike 1 punktis a, lõikes 2 ja lõike 3 punktis c nimetatud teabega. Direktiivi artikli 11 lõike 2 punkti d osas leiab komisjon, et Austria õiguses puudub kohustus osaleda aruteludes ja konsulteerida pädevate majaväliste teenistuste või isikute kasutamise korral, mis on ette nähtud direktiivi artikli 7 lõikes 3.

Direktiivi artikli 11 lõike 2 punkti c ülevõtmine

69 Esiteks tuleb meenutada, nagu käesoleva otsuse punktides 49–53 märgitud, et tööandja määrab vastavalt direktiivi artikli 7 lõikele 1 ühe või mitu töötajat, kes tegelevad ettevõttes ja/või asutuses kutsealaste riskide suhtes kohaldatavate kaitse- ja ennetusmeetmetega. Selle artikli lõige 3 näeb samuti ette pädevate majaväliste teenistuste või isikute kasutamise kohustuse, mis on nimetatud lõikes 1 väljendatud kohustusega võrreldes siiski teisejärguline, kuna see kohaldub vaid juhul, „[k]ui kõnealuste kaitse- ja ennetusmeetmete rakendamist ei ole võimalik korraldada põhjusel, et ettevõttes ja/või asutuses puuduvad selleks pädevad töötajad".

70 Tulenevalt direktiivi artikli 11 lõikest 2, peavad töötajad või töötajate esindajad, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus, osalema tasakaalustatult vastavalt siseriiklikele õigusaktidele ja/või tavadele aruteludes, või konsulteerib tööandja nendega eelnevalt ja aegsasti erinevates küsimustes, mis käsitlevad muu hulgas:

— eelkõige direktiivi artiklis 10 nimetatud teavet (artikli 11 lõike 2 punkt d),

— vajaduse korral pädevate majaväliste teenistuste või isikute kasutamist vastavalt direktiivi artikli 7 lõikele 3 (artikli 11 lõike 2 punkt d).

71 Direktiivi artikli 11 lõike 2 punktis c ette nähtud aruteludes osalemise ja konsulteerimise kohustus laieneb teabele, mis on loetletud direktiivi artiklis 10:

— töötajatele ja/või nende esindajatele antav teave, mis käsitleb ohtusid tervisele ja ohutusele ning kaitse- ja ennetusmeetmeid ja -tegevust nii ettevõtte ja/või asutuse kui ka iga töökohaliigi ja/või töö seisukohast (artikli 10 lõike 1 punkt a);

— tööandja ettevõttes ja/või asutuses töötavate teiste ettevõtete ja/või asutuste töötajate tööandjatele antav teave (artikli 10 lõige 2), ja

— teave, millele peab olema oma ülesannete täitmiseks juurdepääs töötajatel või töötajate esindajatel, kellel on töötajate ohutuse ja tervise kaitse seisukohast eriülesandeid, eelkõige selline teave, mis on saadud kaitse- ja ennetusmeetmete kohaldamise tulemusel kontrolliasutustelt ning ohutuse ja tervishoiu eest vastutavatelt asutustelt (artikli 10 lõike 3 punkt c).

72 Siiski tuleb täpsustada, et komisjoni etteheide tuleneb mitte direktiivi artiklis 10 sätestatud teabe andmise kohustuse rikkumisest, vaid kohustuse rikkumisest, mille kohaselt tööandjad peavad direktiivi artikli 11 lõikes 2 nimetatud töötajate või nende esindajatega konsulteerima või võimaldama nende osalemist nimetatud teabe saamisel. Järelikult on tegemist sellise kohustuse rikkumisega, mis eelneb artiklis 10 kõne all olevale kohustusele.

73 Esmalt, mis puudutab arutelus osalemise ja konsulteerimise kohustust direktiivi artikli 10 lõike 1 punktis a viidatud teabe osas, siis leiab Austria valitsus, et kooskõlas eelkõige töösuhteid ja ettevõtete sotsiaalset korraldust reguleeriva föderaalseaduse (Arbeitsverfassungsgesetz; edaspidi „ArbVG") sätetega on ettevõtte nõukogu kohustatud osalema riskide väljaselgitamises ja hindamises ning võetavate meetmete määratlemisel, ja et töötajate esindusorgani puudumisel täidavad seda ülesannet ohutuse eest vastutavad isikud kooskõlas ASchG vastavate sätetega. Kui ükski neist kahest isikute kategooriast ei ole ettevõttes ja/või asutuses esindatud, tuleb konsulteerida kõigi töötajatega ning nad peavad osalema riskide väljaselgitamises ja hindamises ning võetavate meetmete määratlemises. Riskide väljaselgitamisel ja hindamisel ning meetmete määratlemisel peab arvestama asjakohase töökoha liigiga, kui see on riskide ennetamise seisukohalt vajalik. Austria valitsuse sõnul eeldavad need ülesanded töötajatega konsulteerimist ja nende arutelus osalemist niivõrd, kuivõrd see puudutab teavet seoses riskide kaitse- ja ennetustegevusega.

74 Selle kohta tuleb märkida, et direktiivi põhjendus 11 ja 12 näitavad, et direktiivi eesmärk on muu hulgas tööandjate ja töötajate dialoog ja tasakaalustatud osalus meetmete vastuvõtmisel, mis on vajalikud töötajate kaitseks tööõnnetuste ja kutsehaigusete eest (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 39). Direktiivi artikli 11 lõige 2 väljendab seda eesmärki üheselt.

75 Mis puudutab Austria Vabariigi võetud meetmeid nimetatud sätte punkti c ülevõtmiseks, siis tuleb märkida, et üksteisele järgnevad viited Austria õiguses ettevõtte nõukogule, ohutuse eest vastutavatele isikutele ja töötajatele üldiselt — kui riskide väljaselgitamisel ja hindamisel osalevatele isikutele — võivad viia selleni, et niisuguse töötajate esindusorgani nagu ettevõtte nõukogu olemasolul ei osale

töötajad, kes vastutavad just nimelt direktiivi artikli 7 lõikes 1 ette nähtud kaitse- ja ennetustegevuse eest, vastava teabe väljaselgitamisel, nagu seda nõuab direktiivi artikli 11 lõike 2 punkt c.

76 Direktiivi artikli 11 lõige 1 näeb muidugi ette tööandja üldise kohustuse konsulteerida töötajate ja/või nende esindajatega ning võimaldada neil osaleda kõikidel aruteludel, mis käsitlevad töötervishoiu ja -ohutusega seotud küsimusi. Siiski viitab selle artikli lõige 2 erilise töötajate rühma — nimelt nende, kellel on töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus — arutelus osalemisele ja nendega konsulteerimisele.

77 Siiski ei ilmne Austria õiguse vastavatest sätetest, et töötajate ohutuse ja töötervishoiu eest vastutavatel isikutel oleks mingi selge ja eriline positsioon selles osas, mis puudutab konsulteerimist ja tasakaalustatult arutelus osalemist seoses direktiivi artikli 10 lõike 1 punktis a sätestatud teabega, mistõttu tuleb komisjoni etteheite seda haru, mis käsitleb artikli 11 lõike 2 punkti c, lugeda põhjendatuks.

78 Tuleb lisada, et sätestades, et ohtude väljaselgitamisel ja hindamisel ning võetavate meetmete määratlemisel tuleb arvestada asjakohase töökoha liigiga, „kui see on riskide ennetamise seisukohalt vajalik", kehtestab ArbVG tingimuse, mis ei ole kooskõlas direktiivi artikli 11 lõike 2 punktist c tuleneva arutelus osalemise ja konsulteerimise kohustuse määratlusega, loetuna koos direktiivi artikli 10 lõike 1 punktiga a.

79 Teiseks, mis puudutab direktiivi artikli 11 lõike 2 punktis c, loetuna koos direktiivi artikli 10 lõikega 2, sätestatud arutelus osalemise ja konsulteerimise kohustust seoses tööandja ettevõttes ja/või asutuses töötavate teiste ettevõtete ja/või asutuste töötajate tööandjatele antava teabega, siis leiab Austria valitsus, et ASchG artikli 8 lõike 2 punkt 1 tagab direktiivi selle sätte ülevõtmise.

80 ASchG nimetatud säte näeb ette, et juhul, kui töökoha eest vastutava tööandjaga mittelepingulistes suhetes olevad töötajad — nimelt majavälised töötajad — töötavad selles töökohas, siis on see tööandja vajaduse korral kohustatud hoolitsema selle eest, et need töötajad oleksid teavitatud sellel töökohal esinevatest riskidest ja saaksid vastava väljaõppe.

81 Siiski tuleb tunnistada, et niisugune säte võtab üle mitte direktiivi artikli 11 lõike 2 punktis c kehtestatud eelneva arutelus osalemise ja konsulteerimise kohustuse töötajate ohutuse ja tervishoiu eest vastutavate isikutega, millele viitab komisjon oma hagis, vaid hoopis direktiivi artikli 10 lõikes 2 kehtestatud teavitamiskohustuse. Lisaks tuleb igal juhul märkida, et vastavalt Euroopa Kohtu käsutuses olevale teabele sätestab ASchG § 8 lõike 2 punkt 1, et töökoha eest vastutav tööandja on kohustatud hoolitsema selle eest, et teiste ettevõtete töötajad oleksid teavitatud ohutuse ja tervisega seotud riskidest. Direktiivi artikli 10 lõige 2 näeb selliste riskide osas siiski ette vastava teabe andmise mitte nimetatud töötajatele, vaid nende tööandjatele. Seega, isegi juhul, kui kõnealune ASchG säte oli mõeldud nii eelneva arutelus osalemise ja konsulteerimise kohustuse, millele viitab direktiivi artikli 11 lõike 2 punkt c, kui ka direktiivi artikli 10 lõikes 2 sätestatud üldise teavitamiskohustuse ülevõtmiseks, on see osutunud ebapiisavaks nende kahe kohustuse õige ülevõtmise tagamiseks.

82 Niisiis tuleb järeldada, et komisjoni etteheite see haru, mis puudutab direktiivi artikli 11 lõike 2 punkti c, on samuti põhjendatud.

83 Kolmandaks, mis puudutab aruteludes osalemise ja konsulteerimise kohustust seoses direktiivi artikli 10 lõike 3 punktis c nimetatud teabega, siis väidab Austria valitsus, et 1993. aasta seaduse tööinspektsiooni kohta (Arbeitsinspektionsgesetz 1993, *BGBl.* 27/1993) ja ASchG asjakohased sätted, mis on loetletud kohtujuristi ettepaneku punktides 60 ja 61, täidavad seda nõuet.

84 Komisjon omakorda väidab, et nendes siseriikliku õiguse normides sätestatud aruteludes osalemise ja konsulteerimise kohutus ei kehti direktiivi artikli 10 lõike 3 punktis c nimetatud teabe osas ning lisab oma repliigis, et Austria valitsuse esitatud normid sätestavad ainult üldise teavitamis- ja selgitamiskohustuse ning neis ei ole piisavalt täpselt esitatud see teave, mida direktiivi artikli 11 lõike 2 punkt c sõnaselgelt ette näeb.

85 Selle osas tuleb märkida, et ehkki Austria õiguse asjakohased sätted näevad ette direktiivi artikli 10 lõike 3 punktis c sätestatud teabe edastamise, ei arvesta nad sellise eelneva ja eraldiseisva töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutust kandvate töötajate arutelus osalemise ning nendega konsulteerimise kohustusega, nagu on sätestatud artikli 11 lõike 2 punktis c — sättes, mis on komisjoni etteheite esemeks.

86 Nagu võib näha käesoleva otsuse punktidest 76–78, viitavad Austria õigusnormid üldisele töötajaid esindavate või siseriikliku õiguse alusel ohutuse eest vastutavate isikute või erinevate organite teavitamis- või konsulteerimise kohustusele, kuid need ei näe ette erilise töötajate rühma osalemist, kellel on kutsealaste riskide ennetamise ning töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutus vastavalt direktiivi artikli 7 lõikele 1 ja artikli 11 lõikele 2.

87 Sellise direktiivi artikli 11 lõike 2 punktis c sätestatud erivastutusega töötajate arutelus osalemise ja nendega konsulteerimise kohustust käsitlevate sätete puudumisel Austria õigusest tuleb sedastada, et ka see haru komisjoni etteheitest on põhjendatud.

Direktiivi artikli 11 lõike 2 punkti d ülevõtmine

88 Mis puudutab direktiivi artikli 11 lõike 2 punktis d sätestatud töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutust kandvate töötajate arutelus osalemise ja nendega konsulteerimise kohustust, siis jääb komisjon seisukohale, et Austria õiguses puudub kohustus kasutada vajaduse korral pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid.

89 Selles osas väidab Austria valitsus, et ASchG asjaomaste sätete kohaselt peavad ohutuse eest vastutavad isikud olema eelnevalt teavitatud ja neile peab andma võimaluse esitada oma arvamus töökeskkonna ja töötervishoiu spetsialistide ning esmaabi andmise, tulekustutustööde ja töötajate evakueerimise eest vastutavate isikute määramise ja tagasikutsumise kohta, välja arvatud juhul, kui on olemas töötajate esindusorgan, mis võib teha vastavaid otsuseid või kui need juhtumid lahendatakse tööohutuse ja töötervishoiu komitees. Avaliku teenistuse sektori osas sisaldab sarnaseid sätteid ka B-BSG.

90 Tuleb tõdeda, et Austria valitsus ajab selles osas segi kohustuse, mis tuleneb direktiivi artikli 11 lõike 2 punktist b, mis viitab ettevõtte- või asutusesisestele töötajatele, kes vastutavad teatavate direktiivi artikli 7 lõike 1 ja artikli 8 lõike 2

kohaste tegevuste eest, ja sellest eraldiseisva kohustuse, mis tuleneb artikli 11 lõike 2 punktist d nende juhtumite puhul, kus tööandjad kasutavad direktiivi artikli 7 lõike 3 alusel pädevaid majaväliseid teenistusi või isikuid. Austria valitsuse viidatud õigusnormid võtavad käesolevas asjas üle ainult direktiivi artikli 11 lõike 2 punktis b sätestatud esimese kohustuse ning ei käsitle sama sätte punktis d sätestatud eraldiseisvat kohustust.

91 Niisiis, kuna Austria Vabariik ei ole oma õiguses sätestanud töötajate ohutuse ja tervishoiu eest erivastutust kandvate töötajate arutelus osalemise ja nendega konsulteerimise kohustust, juhul kui kasutatakse ettevõtte ja/või asutuse väliseid pädevaid teenistusi või isikuid, siis on Austria Vabariik rikkunud direktiivi artikli 11 lõike 2 punktist d tulenevaid kohustusi.

92 Seega tuleb järeldada, et viies etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 11 lõike 2 punktide c ja d rikkumisest, on põhjendatud.

Kuues etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 13 lõike 2 punktide a ja b rikkumisest

93 Komisjon viitab selles osas töötajate kohustusele kasutada nõuetekohaselt ühelt poolt masinaid, aparatuure, töövahendeid, ohtlikke aineid, transpordiseadmeid ja muid tootmisvahendeid (direktiivi artikli 13 lõike 2 punkt a) ning teiselt poolt neile

antud isikukaitsevahendeid ja need pärast kasutamist õigesse kohta tagasi panema (artikli 13 lõike 2 punkt b).

Poolte argumendid

94 Etteheite esimese haru osas leiab komisjon, et mõiste „töövahendid", mida kasutavad ASchG ja B-BSG, hõlmab kõiki direktiivi artikli 13 lõike 2 punktis a loetletud esemeid, kuid ei hõlma ohtlikke aineid. Komisjoni sõnul ei piisa direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti a nõuetekohase ülevõtmise tagamiseks üldisest viitest täpselt määratlemata halduseeskirjadele ja haldusjuhenditele nagu seda on tehtud ASchG ja B-BSG §-s 15.

95 Direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti b osas väidab komisjon, et kuigi isikukaitsevahendite nõuetekohane kasutamine on reguleeritud, ei ole reguleeritud kohustus panna need pärast kasutamist õigesse kohta tagasi. Komisjoni sõnul peab viimati nimetatud kohustust käsitlema eraldiseisvalt õigusnormides, millega nimetatud sätet üle võetakse, et töötajatel oleks selge, täpne ja üksikasjalik ettekujutus oma kohustustest.

96 Osundades ASchG §-le 15, täpsustab Austria valitsus, et töötajate kaitset puudutavad normid ohtlike ainete kasutamise osas on sätestatud eelkõige ASchG IV jaotises, määruses ainete ja kantserogeensete ainete piirmäärade kohta, määruses töötajate kaitse kohta bioloogilistest ainetest tulenevate ohtude eest, määruses

liidumaa ametnike kaitse kohta bioloogilistest ainetest tulenevate ohtude eest ning töötajate kaitse üldmääruse artiklis 52 jj. Sarnased sätted on vastu võetud liidumaa ametnike kaitse valdkonnas.

97 Mis puudutab töötajate kohustust panna neile antud isikukaitsevahendid õigesse kohta tagasi, siis rõhutab Austria valitsus, et hügieeniga arvestades on Austria õiguse kohaselt sellised vahendid ainult ühe töötaja isiklikuks kasutamiseks. Teatavate isikukaitsevahendite kasutamine mitme töötaja poolt on lubatud vaid juhul, kui vahendeid kasutatakse harva ning kui neid pärast kasutamist puhastatakse ja korralikult desinfitseeritakse.

Euroopa Kohtu hinnang

98 Esiteks peab direktiivi artikli 13 lõike 2 punktist a tuleneva töötajate kohustuse suhtes kõigepealt märkima, et EÜ artikli 226 alusel liikmesriigi kohustuste rikkumise tuvastamise menetluses peab komisjon tõendama väidetavat liikmesriigi kohustuste rikkumist ning esitama Euroopa Kohtule vajalikud tõendid, mis võimaldaksid kohtul rikkumist tuvastada, ilma et komisjon toetuks seejuures lihtsalt oletustele (vt 12. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-287/03: komisjon *vs.* Belgia, EKL 2005, lk I-3761, punkt 27 ja osundatud kohtupraktika).

99 Direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmine, kui selleks ei ole tingimata vaja formaalset ja sõnasõnalist direktiivi sisu kordamist otseses ja konkreetses õigusnormis, võib piirduda üldise õigusliku raamistikuga tingimusel, et see tagab

tõhusalt direktiivi täieliku kohaldamise piisavalt selgelt ja täpselt (vt eelkõige 7. jaanuari 2004. aasta otsus kohtuasjas C-58/02: komisjon *vs.* Hispaania, EKL 2004, lk I-621, punkt 26, ja 20. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-6/04: komisjon *vs.* Ühendkuningriik, EKL 2005, lk I-9017, punkt 21).

100 Asjaolu, et direktiivi artikli 13 lõike 2 punktis a mainitakse töövahendite hulgas ohtlikke aineid, ei ole takistuseks nende tööga seotud ohtude erinevate põhjuste eristamisele siseriiklikul tasandil, seni kuni sama sätte lõikes 1 sätestatud eesmärk on täidetud. Nimetatud sättes märgitakse, et iga töötaja kohus on hoolitseda hästi omaenese ja teiste tema tegevusest või tegematajätmistest mõjutatud isikute ohutuse ja tervise eest.

101 Nagu ka kohtujurist on oma ettepaneku punktis 81 märkinud, ei ole komisjon käesolevas asjas näidanud, millises ulatuses Austria siseriiklik õigus seda eesmärki ei täida, kuna ta piirdub vaid tõdemusega, et samal ajal töövahenditele ja ohtlikele ainetele viitamisel oleks töötajatel selgem ülevaade oma kohustustest. Niisugusest oletusest siiski ei piisa, et tõendada väidetava kohustuste rikkumise esinemist.

102 Veelgi enam, vastusena Austria valitsuse loetelule Austria erinevatest töötajate kaitset puudutavatest õigusnormidest seoses ohtlike ainete kasutamisega, väidab komisjon üksnes seda, et direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti a nõuetekohase ülevõtmise tagamiseks ei piisa üldisest viitest halduseeskirjadele ja haldusjuhenditele. Komisjon ei selgita põhjuseid, miks Austria valitsuse esitatud õigusaktid ei teavita töötajat selgelt sellest, et ta peab nõuetekohaselt kasutama ohtlikke aineid, millega ta oma töös kokku puutub.

103 Neis tingimustes tuleb märkida, et komisjoni kuues etteheide ei ole direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti a rikkumise osas põhjendatud.

104 Teiseks, mis puudutab direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti b väidetavat rikkumist, mis kehtestab töötajate kohustuse kasutada nõuetekohaselt neile antud isikukaitsevahendeid ja need pärast kasutamist õigesse kohta tagasi panema, siis väidab Austria valitsus, et nimetatud vahendid on hügieeniga arvestades mõeldud ainult ühe töötaja isiklikuks kasutamiseks ning nende tagasipanemine oleks mõttetu, kuna teised töötajad neid kasutada ei saa.

105 Siiski, direktiivi artikli 13 lõike 2 punkt b teeb selgelt vahet kohustusel kasutada kõnealuseid vahendeid nõuetekohaselt ja kohustusel panna need pärast kasutamist õigesse kohta tagasi. Vaatamata sellele, et siseriiklikus õiguses hügieeni arvestades tehtud valik näha igale töötajale ette vahendid isiklikuks kasutamiseks võib kaasa aidata selles sättes kehtestatud teise kohustuse täitmise lihtsustamisele, ei võimalda see siiski tagada seda, et nimetatud vahendid nõuetekohaselt tagasi pannakse.

106 Lisaks tunnistab Austria valitsus ise, et teatud tingimustel on isikukaitsevahendite kasutamine mitme töötaja poolt lubatud, nii et tema argumente, millega ta püüdis õigustada nimetatud vahendite tagasi panemise kohustuse puudumist põhjendusel, et need on iga töötaja isiklikuks kasutamiseks, ei saa samuti vastu võtta.

107 Seega tuleb järeldada, et komisjoni kuues etteheide, mis tuleneb direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti b rikkumisest, on põhjendatud.

108 Kõiki eeltoodud järeldusi arvesse võttes tuleb sedastada, et:

— kuna vastupidi direktiivi artikli 18 lõike 1 nõuetele jättis Austria Vabariik ettenähtud tähtajaks vastu võtmata LDG ja ei ole sama direktiivi artikli 2 lõiget 1 Tirooli avalik-õiguslike kohustuslike koolide õpetajate osas, artikli 7 lõiget 3, artikli 8 lõiget 2, artikli 11 lõike 2 punkte c ja d ning artikli 13 lõike 2 punkti b Austria õigusesse üle võtnud või on seda teinud vaid osaliselt, siis on Austria Vabariik rikkunud selle direktiivi kõnealustest sätetest tulenevaid kohustusi.

109 Muus osas tuleb hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

110 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Sama artikli lõike 3 esimese lõigu alusel võib Euroopa Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks.

111 Arvestades asjaolu, et komisjon kaotas kohtuvaidluse ainult seoses oma direktiivi artikli 13 lõike 2 punkti a rikkumist käsitleva kuuenda etteheite ühe osaga, kannab Austria Vabariik ise oma kohtukulud ja viis kuuendikku komisjoni kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Kuna vastupidi nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiivi 89/391/EMÜ töötajate tervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta artikli 18 lõike 1 nõuetele jättis Austria Vabariik ettenähtud tähtajaks vastu võtmata liidumaade õpetajate teenistusõiguse seaduse (Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz), ja ei ole sama direktiivi artikli 2 lõiget 1 Tirooli avalik-õiguslike kohustuslike koolide õpetajate osas, artikli 7 lõiget 3, artikli 8 lõiget 2, artikli 11 lõike 2 punkte c ja d ning artikli 13 lõike 2 punkti b Austria õigusesse üle võtnud või on seda teinud vaid osaliselt, siis on Austria Vabariik rikkunud selle direktiivi kõnealustest sätetest tulenevaid kohustusi.**

2. **Jätta hagi muus osas rahuldamata.**

3. **Mõista Austria Vabariigi kohtukulud ja viis kuuendikku Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukuludest välja Austria Vabariigilt.**

Allkirjad